



PRESSMEDDELANDE nr 77/24

Luxemburg den 30 april 2024

Domstolens dom i mål C-670/22 | M.N. (Encrochat)

Encrochat: EU-domstolen preciserar villkoren för att få sända över och använda bevis i brottmål med en gränsöverskridande dimension

I samband med straffrättsliga förfaranden i Tyskland om olaglig narkotikahandel med hjälp av den krypterade telekommunikationstjänsten Encrochat preciserar EU-domstolen villkoren för att få sända över och använda bevis, i enlighet med direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området.

En europeisk utredningsorder om översändande av bevis som redan samlats in av en annan medlemsstat kan under vissa förutsättningar utfärdas av en allmän åklagare. Utfärdandet kräver inte att villkoren för bevisinhämtning i den utfärdande staten är uppfyllda. En efterföljande domstolskontroll av att de berörda personernas grundläggande rättigheter iakttagits måste dock vara möjlig. Dessutom måste en åtgärd som en medlemsstat vidtar för att genomföra en avlyssning på en annan medlemsstats territorium anmälas i god tid till den staten. Brottmålsdomstolarna ska under vissa omständigheter lämna bevisning utan avseende, när den berörda personen inte fått tillfälle att yttra sig över den.

Den franska polisen lyckades, med hjälp av nederländska experter och med tillstånd av en fransk domstol, infiltrera den krypterade telekommunikationstjänsten Encrochat. Den tjänsten användes över hela världen på krypterade mobiltelefoner för att bedriva olaglig narkotikahandel. Via en Europol-server kunde den tyska federala kriminalpolisen ta del av uppgifter som inhämtats på detta sätt och som rörde Encrochat-användare i Tyskland.

Efter att europeiska utredningsorder utfärdats av åklagarmyndigheten i Tyskland godkände den fransk domstolen att uppgifterna sändes över och användes i straffrättsliga förfaranden i Tyskland.

Regionala domstolen i Berlin, där ett sådant förfarande pågår, vill få klarlagt om dessa europeiska utredningsorder är lagenliga. Den har därför hänskjutit ett antal tolkningsfrågor till EU-domstolen rörande direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området.¹

EU-domstolen svarar att **en europeisk utredningsorder om översändande av bevis som redan finns hos de behöriga myndigheterna i den verkställande staten** (i detta fall Frankrike) **inte nödvändigtvis måste utfärdas av en domstol. Beslutet kan fattas av en allmän åklagare** om denne i ett rent nationellt förfarande är behörig att besluta om översändande av redan inhämtad bevisning.

När man utfärdar en sådan order gäller dessutom samma materiella villkor som när man sänder över liknande bevis i en rent nationell situation. Däremot krävs det inte att samma materiella villkor är uppfyllda som vid bevisinhämtningen. Att de franska myndigheterna i detta fall inhämtade bevis i Tyskland och i de tyska myndigheternas intresse har i det avseendet i princip ingen betydelse. Däremot **ska en domstol som har att pröva ett överklagande av detta beslut kunna kontrollera att de berörda personernas grundläggande rättigheter har iakttagits.**

Domstolen preciserar vidare att **en åtgärd som avser infiltrering av terminalutrustning** i syfte att hämta trafik-, lokaliserings- och kommunikationsuppgifter från en internetbaserad kommunikationstjänst **ska anmälas till den**

medlemsstat där avlyssningsmålet befinner sig (i detta fall Tyskland). Den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har då möjlighet att ange att avlyssningen inte får utföras eller ska avbrytas när den inte är tillåten i ett liknande nationellt förfarande. Dessa skyldigheter och möjligheter syftar inte bara till att säkerställa att den så kallade underrättade medlemsstatens (i detta fall Tysklands) suveränitet respekteras, utan syftar också till att skydda de berörda personernas rättigheter.

Den nationella brottmålsdomstolen ska i ett straffrättsligt förfarande mot en person misstänkt för brott bortse från bevisning när den berörda personen inte har kunnat yttra sig över den och denna bevisning kan påverka bedömningen av de faktiska omständigheterna på ett avgörande sätt.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och eventuellt en resumé av domen](#) publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ +32 2 2964106

Håll dig uppdaterad!



¹ Europaparlamentets och rådets [direktiv 2014/41/EU](#) av den 3 april 2014 om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området.